

Vorbereiding is het hele werk

Toen ik in 2012 verhuisde, wist mijn schoonvader me te vertellen dat onze nieuwe woning dertig centimeter onder NAP lag. Deze hoogteligging was geen reden voor bezorgdheid: de woning op dertig centimeter beneden NAP bevindt zich binnen dijkkring 14 – net als bijna heel Zuid-Holland – en dat is een van de veiligste dijkringgebieden van Nederland.

De kans op natte voeten binnen dijkkring 14 is 1 op de 16.000 per jaar. Ter vergelijking: voor een woning in bijvoorbeeld de Betuwe is dat minder dan 1 op de 100. Als je dus je hele leven in de Betuwe woont, is de kans groot dat je een overstroming meemaakt. Mij zal dat waarschijnlijk niet gebeuren.

KLIMAATVERANDERING

Bij de kans op natte voeten speelt klimaatverandering een rol. Wouter Botzen geeft in zijn overzichtsartikel aan dat natuurrampen hierdoor vaker voorkomen en meer schade veroorzaken. Ook Ian Koetsier geeft dit aan in zijn artikel over de gevolgen van rampen voor de overheidsfinanciën – die kunnen overigens behoorlijk zijn. Dus voorbereiden blijkt het devies.

Natuurrampen komen in Nederland vooral neer op overstromingen; kunstwerken (zo heten dijken en dergelijke) kunnen daartegen beschermen. De toenemende risico's als gevolg van klimaatverandering zouden kunnen vragen om additionele investeringen. Om drie redenen zijn die echter nu niet aan de orde.

Als eerste kan de berekening die gebruikt wordt om deze beslissingen te nemen wellicht verbeterd worden. Die berekening neemt naast het overstromingsrisico ook de gevolgen van een overstroming mee en de toegevoegde waarde van een specifieke investering relatief ten opzichte van andere investeringen in waterveiligheid (Eijgenraam et al., 2016). Elco Koks en Trond Husby stippen op basis van hun beider proefschrift twee concrete verbeterpunten aan in deze *ESB*.

Ten tweede, zo stelt deltacommissaris Wim Kuijken, is de waarde groot van het openhouden van de optie om de dijken te verhogen tot het moment waarop er meer informatie is over klimaatverandering en economische ontwikkeling. Nu een besluit nemen vernietigt die optiewaarde, en brengt het risico van overinvestering met zich mee.

Ira Helsloot geeft in een echte economencolumn de derde reden. Investeren in waterveiligheid is onverstandig als het maatschappelijk rendement daarvan lager is dan dat van andere maatschappelijke investeringen, bijvoorbeeld die in de zorg. Kunstwerken kunnen dus soms levens kosten.

RISICO-INFORMATIE

Voor het nemen van zulke beslissingen is goede risico-informatie onontbeerlijk. Veel informatie over deze overstromingsrisico's is publiekelijk beschikbaar. Mijn schoonvader had het Actueel Hoogtebestand Nederland geraadpleegd. Dat geeft van ieder lapje grond van een halve meter bij een halve meter aan hoe hoog het ligt (Rijkswaterstaat, 2018). En ik had een rapport over overstromingsrisico's gelezen (Rijkswaterstaat, 2016).

Maar niet alle informatie is openbaar. Zo vermoed ik dat de kans dat ik natte voeten krijg kleiner is dan 1 op de 16.000. Met dertig centimeter onder NAP ligt mijn woning niet al te laag. Als het water het dijkkringgebied in klotst, zijn waarschijnlijk de laaggelegen gebieden dichtbij de rand van de ring als eerste de klos. Aangezien binnen deze dijkkring een groot deel van het Nederlandse bruto binnenlands product verdiend wordt, zal er waarschijnlijk snel worden ingegrepen. Dijkkring 14 is geen door aardbevingen getroffen krimpregio.

Maar of de overstromingskans voor mijn woning inderdaad kleiner is, heb ik niet kunnen verifiëren. Nou is dat niet zo erg, als de overheid maar over deze informatie kan beschikken. In deze *ESB* gaat Adriaan Perrels in op de ordening van de markt voor risico-informatie.

Tot slot, mocht u zich dit afvragen, mijn schoonvader maakt zich niet druk over zijn eigen woonsituatie. Hij heeft zich op tien meter boven NAP verschanst. Zelfs met de 85 centimeter zeespiegelstijging uit het snelleklimaatveranderingsscenario van de Deltacommissaris (2013) houdt hij droge voeten.

LITERATUUR

Deltacommissaris (2013) *Deltaprogramma 2013: werk aan de Delta*. Publicatie te vinden op www.deltacommissaris.nl.

Eijgenraam, C., R. Brekelmans, D. den Hertog en K. Roos (2016) Optimal strategies for flood prevention. *Management Science*, 63(5), 1644–1656.

Rijkswaterstaat (2016) *De veiligheid van Nederland in kaart*. Eindrapport, HB 2540621.

Rijkswaterstaat (2018) *Actueel Hoogtebestand Nederland*. Digitale hoogtekaart te vinden op www.rijkswaterstaat.nl.

JASPER LUKKEZEN

Hoofdredacteur
lukkezen@economie.nl

Het dak versterken vóóordat de storm komt

WIM KUIJKEN

103

Economische schade van natuurrampen en lessen voor klimaatadaptatie

WOUTER BOTZEN

104

Suggesties voor de economische inschatting van de optimale dijknormering

ELCO KOKS EN TROND HUSBY

108

Het effect van natuurrampen op de staatsschuld

IAN KOETSIER

112

Gratis informatie over natuurrisico's

ADRIAAN PERRELS

116

Voor niets gaat alleen de zon op

IRA HELSLOOT

119